

КРИТЕРІЙ 6. ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Викладачі СНАУ, які беруть участь у впровадженні освітньої програми, завдяки своїй кваліфікації та професійному досвіду здатні забезпечити належне викладання освітніх компонентів, що входять до складу програми. При цьому вони враховують встановлені законодавством вимоги до викладацького складу, тим самим забезпечуючи відповідність освітнього процесу встановленим стандартам і критеріям якості.

Розвиток викладачів в професійному плані ОНП в університеті регулює «Положення про підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників Сумського національного аграрного університету» https://drive.google.com/file/d/1fSTX9tr2OL_TVyQ_1BmL4fYg8HyAlS3a/view. У СНАУ розроблений «Путівник науковця», який визначає дорожню карту науково-професійного розвитку НПП. Різні види підвищення кваліфікації враховуються при формуванні рейтингової самооцінки роботи НПП <https://drive.google.com/file/d/1BlqZ6tNO5d6JQThVoasL9pqZjohJ8MDM/view>. Університет підтримує якісні наукові дослідження викладачів зменшенням навчального навантаження за наукові статті у журналах наукометричних баз Scopus та Web of Science відповідно до «Положення про підтримку наукових і науковопедагогічних працівників університету за публікації, які індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science <https://snau.edu.ua/pro-universitet/zagalna-informacija/normativni-dokumenty/>. В університеті діють курси англійської мови для викладачів, семінари щодо підготовки публікацій у журналах бази Scopus. Науковці факультету агротехнологій та природокористування беруть участь у стажуванні, що періодично висвітлено на офіційній сторінці в розділі «Новини» <https://agro.snau.edu.ua/>.

Освітні компоненти програми є логічно взаємопов'язаними, змістовно обґрунтованими та забезпеченими висококваліфікованим науково-педагогічним персоналом, що підтверджує спроможність програми досягати заявлених результатів навчання та формувати комплекс компетентностей доктора філософії.

Освітні компоненти циклу загальної підготовки освітньо-наукової програми «Агрономія» спрямовані на формування методологічних, цифрових, комунікативних та педагогічних компетентностей здобувачів третього рівня вищої освіти, що забезпечують їх готовність до самостійної наукової діяльності, інтеграції у міжнародний академічний простір та здійснення науково-педагогічної діяльності. Особливістю реалізації цього блоку є інтеграція змісту дисциплін із науковими дослідженнями викладачів та їх міжнародною академічною діяльністю, що дозволяє забезпечити сучасність змісту навчання та його відповідність європейським практикам підготовки докторів філософії.

Освітній компонент «**Філософія науки**» викладається **Шевель Анжелікою Олександрівною**, кандидатом філософських наук, доцентом, і спрямований на формування у здобувачів системного розуміння закономірностей розвитку науки, методології наукового пізнання, академічної етики, взаємодії науки і суспільства, а також сучасних трансформацій наукової діяльності в умовах цифровізації та поширення технологій штучного інтелекту. Зміст дисципліни інтегрує результати власних наукових досліджень викладача у сфері філософії науки, академічної доброчесності та соціальної відповідальності науки, що підтверджується публікаціями у міжнародних наукометричних базах та участю у міжнародних наукових і освітніх проєктах. Це забезпечує формування у здобувачів здатності до критичного аналізу наукової інформації, усвідомлення етичних і соціальних наслідків наукових результатів та використання методологічних підходів у власній дослідницькій діяльності. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів третього рівня вищої освіти цілісного уявлення про історію розвитку науки, філософські засади наукового пізнання, методологію наукової творчості та основні принципи організації дослідницької діяльності як кваліфікованого наукового пошуку. Дисципліна забезпечує оволодіння

аспірантами загальними методами наукового пізнання, використанням формально-логічних законів і філософських принципів у процесі обробки, інтерпретації та узагальнення результатів наукових досліджень. Унікальність змістового наповнення освітнього компонента полягає в інтеграції сучасних інтерактивних методів навчання, сформованих на основі міжнародного академічного досвіду викладача. Так, під час семінарського заняття «Теорія і практика науки як суспільного інституту. Етика науки» застосовується філософська дискусія «Етичні аспекти штучного інтелекту», що проводиться із використанням результатів досліджень, отриманих у межах індивідуального гранту програми «Простір для дихання» Вільного університету Брюсселя (Université Libre de Bruxelles, 2025–2026). У процесі обговорення використовується метод Сократа, що передбачає навчання через діалог, постановку проблемних запитань та критичне осмислення аргументів, сприяючи розвитку аналітичного мислення та академічної культури дискусії. Додатковим елементом інноваційного наповнення дисципліни є використання активних методів навчання під час вивчення теми «Феномен інновацій і його дослідження», зокрема проведення інтелектуальної гри «Брейн-ринг», яка сприяє розвитку критичного мислення, швидкості аналізу наукової інформації та навичок аргументованого відстоювання наукової позиції. Методика впровадження таких форм навчання ґрунтується на досвіді міжнародної академічної мобільності викладача, зокрема участі у програмі Erasmus+ та міжнародних тренінгових курсах «*Life after mobility projects*» (Вірменія, 2023) та «*Think before You Share – Role of Media Literacy against the Wave of Disinformation*» (Польща, 2024).

Освітній компонент «Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності» забезпечується Руденко Юлією Олександрівною, доктором педагогічних наук, доцентом, і спрямований на формування у здобувачів цифрових компетентностей дослідника, необхідних для організації та проведення сучасних наукових досліджень. Зміст дисципліни орієнтований на опанування методів статистичної обробки експериментальних даних, використання спеціалізованого програмного забезпечення для аналізу результатів досліджень, роботу з наукометричними базами даних, цифровими платформами наукової комунікації та інструментами відкритої науки (Open Science). Науково-педагогічний досвід викладача у сфері цифровізації освіти, участь у міжнародних стажуваннях та реалізації грантових проєктів програм Erasmus+ і DAAD сприяють інтеграції сучасних цифрових інструментів у зміст дисципліни та забезпечують її прикладну спрямованість. Унікальність освітнього компонента полягає у поєднанні теоретичних засад цифрових методів досліджень із практичним застосуванням сучасних аналітичних інструментів для роботи з великими масивами даних. Зокрема, у межах дисципліни використовуються результати експериментального дослідження щодо застосування low-code технологій в аналітиці великих даних, представлені у колективній монографії: Rudenko Yu.O., Pivtorayko V.V., Agadzhanova S.V. *Analysis of agronomic data using Orange Data Mining: tools and methods for agribusiness* (Digital evolution of modern business: challenges, trends and prospects in the digital economy of Ukraine. Riga: Baltija Publishing, 2025). Це дозволяє демонструвати здобувачам сучасні підходи до аналізу агрономічних даних із використанням платформи Orange Data Mining, що сприяє формуванню навичок роботи з великими масивами експериментальної інформації та прийняття обґрунтованих наукових рішень. Важливою складовою оновлення змісту дисципліни є міжнародний досвід викладача, зокрема міжнародне стажування у Henan Institute of Science and Technology (Китайська Народна Республіка) за напрямом *Big Data and Applied Computer Programs* (14.10.2024–25.12.2024, 180 годин), що дало змогу інтегрувати сучасні підходи до аналізу великих даних та цифрової аналітики у навчальний процес підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. Методичне забезпечення освітнього компонента базується на застосуванні інтерактивних та практикоорієнтованих методів навчання. Зокрема, використовується кейс-метод, у межах якого здобувачі аналізують реальні дослідницькі ситуації (наприклад, кейс «Вплив системи удобрення на врожайність пшениці») із застосуванням статистичних та цифрових інструментів аналізу даних. Значна увага приділяється колективній дослідницькій роботі, що реалізується через використання хмарних технологій, систем управління бібліографічною інформацією (Zotero) та платформ управління проєктною діяльністю (Trello). Такий підхід сприяє розвитку навичок командної

наукової роботи, організації дослідницьких процесів у цифровому середовищі та ефективної наукової комунікації.

Освітній компонент **«Управління науковими проектами та реєстрація прав інтелектуальної власності»** викладається **Стоянець Наталією Валеріївною**, доктором економічних наук, професором, і спрямований на формування у здобувачів компетентностей у сфері планування та управління науковими проектами, підготовки грантових заявок, управління інноваційною діяльністю, комерціалізації результатів досліджень та захисту прав інтелектуальної власності. Значний досвід викладача у міжнародних наукових проектах, наявність публікацій у базах Scopus та Web of Science, а також участь у дослідницьких програмах Європейського Союзу забезпечують інтеграцію реальних механізмів управління науковими проектами у зміст дисципліни та формують практичні навички здобувачів щодо участі у міжнародних грантових програмах. Міжнародне стажування у Чеському університеті сприяло впровадженню сучасних інтерактивних методів навчання, зокрема Grant Simulation, під час якої здобувачі формують команди та розробляють повноцінну грантову заявку з бюджетом, планом робіт, аналізом ризиків і прогнозованими результатами. Також використовується формат «наукового слему» як результат академічної мобільності: здобувачі презентують результати власних досліджень на практичних заняттях із подальшим обговоренням їх наукової новизни та актуальності. Додатково проводяться тематичні дискусії, зокрема «Майбутнє наукових грантів: на що звертають увагу міжнародні фонди у 2025–2030 роках» та «Науковий проєкт у зоні турбулентності: чому 70 % стартапів та грантових ініціатив зазнають невдачі», у межах яких здійснюється аналіз типових критичних помилок у плануванні ризиків та управлінні дослідницькими проектами.

Освітній компонент **«Академічне письмо іноземною мовою (англійська мова)»** забезпечується **Клочковою Тетяною Іванівною**, кандидатом педагогічних наук, доцентом, і спрямований на формування у здобувачів третього рівня вищої освіти компетентностей підготовки наукових публікацій англійською мовою, структурування наукових статей відповідно до міжнародних академічних стандартів, використання академічного стилю письма та фахової наукової термінології. Зміст дисципліни орієнтований на розвиток навичок академічної комунікації у міжнародному науковому середовищі, підготовку рукописів до публікації у міжнародних наукових виданнях, а також формування здатності представляти результати власних досліджень англійською мовою. Унікальність змістового наповнення освітнього компонента полягає у його безпосередній інтеграції з науковою діяльністю аспірантів: під час навчання здобувачі працюють із матеріалами власних дисертаційних досліджень, що дозволяє відпрацьовувати структуру наукової статті (IMRAD), формувати навички написання анотацій, підготовки рукописів до подання у міжнародні журнали та вдосконалювати академічний стиль викладу результатів досліджень. Важливою інституційною перевагою дисципліни є функціонування Pearson Test Centre на базі кафедри, що працює з 2018 року після отримання відповідної ліцензії від компанії Pearson (Лондон). Наявність сертифікованого центру тестування створює можливості для аспірантів і викладачів проходити підготовку та складати міжнародні іспити з англійської мови, отримуючи сертифікати міжнародного зразка, необхідні для участі у міжнародних наукових проектах, програмах академічної мобільності та грантових ініціативах. Методичне забезпечення дисципліни базується на застосуванні сучасних комунікативних підходів до навчання академічної англійської мови. На заняттях активно використовуються комунікативний метод, дискусії та мозкові штурми, що сприяє розвитку не лише мовних компетентностей, але й soft skills дослідника - уміння аргументувати власну наукову позицію, презентувати результати дослідження, вести академічну дискусію та працювати у міжнародному науковому середовищі.

Освітній компонент **«Комунікації в науковому середовищі»** викладається **Данько Юрієм Івановичем**, доктором економічних наук, професором, і спрямований на формування у здобувачів професійних комунікативних компетентностей, навичок презентації результатів досліджень, міжкультурної взаємодії та академічного лідерства. Зміст дисципліни орієнтований на розвиток здатності ефективно представляти результати наукових досліджень, вести академічну дискусію, працювати в міжнародних наукових командах та

формувати професійні мережі наукової співпраці. Унікальність освітнього компонента значною мірою визначається науковим і управлінським досвідом викладача, який є автором понад 120 наукових публікацій, зокрема більше 20 статей у виданнях, що індексуються у Scopus та Web of Science, засновником наукової школи «Маркетинг та конкурентоспроможність соціально-економічних систем в умовах сталого розвитку», а також головою спеціалізованої вченої ради у Сумському національному аграрному університеті. Під його керівництвом підготовлено 4 докторів наук і 5 кандидатів наук, що забезпечує високий рівень методичного супроводу підготовки здобувачів та інтеграцію реального досвіду наукової комунікації у навчальний процес. Важливою складовою змісту дисципліни є практична інтеграція наукової комунікації з міжнародною дослідницькою діяльністю. Викладач є керівником та виконавцем низки міжнародних і національних проєктів, зокрема програм ERASMUS+ Jean Monnet, ERASMUS+ INTERADIS, а також наукових проєктів Міністерства освіти і науки України, що дозволяє інтегрувати у навчальний процес реальні кейси міжнародної співпраці, грантової діяльності та міжінституційної комунікації. Додатковим чинником актуалізації змісту дисципліни є досвід академічної мобільності, зокрема стажування у Georgia State University (США) та Business Academy Netherlands, що сприяє впровадженню сучасних підходів до академічної та наукової комунікації. Практична спрямованість освітнього компонента підсилюється залученням здобувачів до моделювання ситуацій академічної взаємодії: презентації результатів досліджень, підготовки виступів на наукових конференціях, участі у дискусіях та міждисциплінарних обговореннях. Такий підхід сприяє формуванню навичок ефективної наукової комунікації, академічного лідерства та представлення результатів досліджень у міжнародному науковому просторі.

Освітній компонент **«Організація підготовки наукових публікацій і написання дисертації»** забезпечується **Сохань Інною Віталіївною**, доктором економічних наук, професором, і спрямований на формування у здобувачів системних компетентностей підготовки наукових текстів, структурування дисертаційного дослідження, планування етапів наукової роботи та належного оформлення результатів наукової діяльності відповідно до міжнародних академічних стандартів. Зміст дисципліни орієнтований на розвиток практичних навичок підготовки наукових статей, роботи з наукометричними базами даних, формування логіки дисертаційного дослідження та організації наукової комунікації у міжнародному академічному середовищі.

Унікальність освітнього компонента значною мірою визначається практичним досвідом викладача у сфері організації підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти. Інна Віталіївна понад 10 років очолює аспірантуру та докторантуру, має безпосередній досвід участі у ліцензуванні та акредитації освітньо-наукових програм СНАУ з 2016 року, є експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (з 2019 року) та гарантом освітньо-наукової програми «Менеджмент». Вагомим підтвердженням науково-педагогічного досвіду є підготовка 9 докторів філософії, серед яких 5 іноземних здобувачів, а також наявність 130 наукових публікацій, з яких 12 індексуються у базах даних Scopus та Web of Science, у тому числі стаття у журналі квартіля Q1 (2025 р.).

Методичне наповнення дисципліни базується на інтеграції інноваційних підходів до організації наукової діяльності аспірантів. Зокрема, використовується метод наукової симуляції, у межах якого здобувачі беруть участь у повноцінній моделі симуляції захисту дисертаційного дослідження, що дозволяє відпрацювати навички підготовки наукової доповіді, аргументованого представлення результатів дослідження та академічної дискусії. Практична спрямованість дисципліни підтверджується результатами професійної реалізації здобувачів: серед випускників є засновники інноваційних бізнесів у сфері альтернативної енергетики в Україні та Польщі, а також іноземні аспіранти з Китайської Народної Республіки, які працюють на керівних та наукових посадах у Henan University of Science and Technology, що свідчить про міжнародний вимір підготовки та прикладний характер сформованих компетентностей.

Освітній компонент **«Вступ до викладання та навчання»** викладається **Скляр Іриною Дмитрівною**, кандидатом економічних наук, професором, і спрямований на формування у здобувачів третього рівня вищої освіти педагогічних компетентностей,

необхідних для професійної діяльності у закладах вищої освіти. Зміст дисципліни орієнтований на опанування методики викладання, принципів організації освітнього процесу, сучасних освітніх технологій та інструментів активного навчання, а також на формування здатності до проектування освітніх компонентів, організації навчальної взаємодії та оцінювання результатів навчання відповідно до сучасних підходів у вищій освіті. Унікальність освітнього компонента полягає у поєднанні педагогічної підготовки майбутніх докторів філософії з європейськими підходами до забезпечення якості вищої освіти та організації докторської підготовки. Це забезпечується значним міжнародним досвідом викладача, зокрема стажуванням у Варшавському університеті (Польща) за тематикою забезпечення якості вищої освіти (2015), участю у програмі Erasmus+ Staff Teaching в Institute of Art, Design and Technology (IADT), Дублін (Ірландія), де вивчалися підходи до розвитку цифрових освітніх сервісів та електронних кабінетів студентів і викладачів (2019), а також стажуванням у Netherlands Business Academy (Нідерланди), присвяченим розвитку міжособистісних і міжкультурних навичок (2021).

Зміст дисципліни інтегрує результати участі викладача у міжнародних освітніх та наукових проектах, зокрема Tempus-проекті ALIGN («Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками»), а також проектах у сфері громадянської освіти «UNlock: UN Sustainable Development Goals for locals» та «SDG – сприяння сталому розвитку через громадянську освіту», що реалізовувалися за підтримки Федеральної агенції з громадянської освіти Німеччини (BpB). Важливою складовою міжнародної діяльності є участь у проектах ERASMUS+ KA2 INTERADIS «Адаптація та інтеграція міжнародних студентів» та модулі Jean Monnet EDOCS «Європеїзація аспірантури відповідно до інноваційних принципів підготовки докторантів в Європі: до спільного майбутнього», що дозволяє інтегрувати європейські практики організації докторської підготовки у зміст дисципліни. Методичне забезпечення освітнього компонента базується на використанні інтерактивних методів навчання, сформованих у межах підвищення кваліфікації та міжнародних тренінгів, зокрема програми British Council «Active Citizens», курсів із забезпечення якості вищої освіти та тренінгів IFES щодо використання інтерактивних методик викладання громадянської освіти. Це дозволяє впроваджувати у навчальний процес методи фасилітації, групових обговорень, кейс-аналізу та проектного навчання, що сприяє розвитку педагогічної майстерності здобувачів.

Освітні компоненти циклу фахової підготовки освітньо-наукової програми «Агрономія» спрямовані на формування спеціалізованих професійних компетентностей здобувачів, необхідних для проведення сучасних агрономічних досліджень, розроблення інноваційних технологій у рослинництві, землеробстві, селекції, біотехнології та агроекології, а також впровадження отриманих результатів у виробничу та наукову практику. *Особливістю реалізації цього циклу є безпосередній зв'язок змісту дисциплін із науковими дослідженнями викладачів, їх участю у міжнародних та національних проектах, публікаційною активністю у міжнародних наукометричних базах і функціонуванням наукових шкіл університету, що забезпечує актуальність змісту навчання та його відповідність сучасним тенденціям розвитку аграрної науки.*

Освітній компонент ОК8 «*Методологія проведення наукових досліджень*» забезпечується **Мельником Андрієм Васильовичем**, доктором сільськогосподарських наук, професором, гарантом освітньо-наукової програми, відомим науковцем у галузі агрономії, землеробства та рослинництва. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів системного розуміння сучасної методології агрономічних досліджень, принципів планування експерименту, вибору методів дослідження, статистичної обробки результатів, інтерпретації наукових даних, підготовки наукових публікацій та інтеграції результатів досліджень у виробничу практику. Особливістю освітнього компонента є його безпосередній зв'язок із багаторічною науковою діяльністю викладача, яка охоплює питання оптимізації технологій вирощування польових культур, підвищення продуктивності агроценозів, адаптації агротехнологій до кліматичних змін та ресурсозбереження в аграрному виробництві. Професор має значний досвід виконання науково-дослідних робіт, публікації у міжнародних наукометричних базах, керівництво дисертаційними дослідженнями здобувачів та участь у

міжнародних академічних проєктах, зокрема співпрацю з Royal Agricultural University (Велика Британія), що дозволяє інтегрувати у зміст дисципліни сучасні європейські підходи до організації наукових досліджень. Унікальність освітнього компонента полягає у поєднанні класичних методів агрономічного експерименту з сучасними міжнародними вимогами до наукової діяльності, використанні реальних даних польових досліджень та орієнтації на підготовку здобувачів до самостійної дослідницької роботи на рівні міжнародних стандартів PhD-підготовки.

Освітній компонент ОК9 «Сучасні аспекти землеробства» забезпечується Міщенком Юрієм Григоровичем, доктором сільськогосподарських наук, професором, відомим науковцем у галузі органічного землеробства. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів системного розуміння сучасних наукових підходів до ведення землеробства, біологізації систем обробітку ґрунту та удобрення, ущільнення та застосування проміжних посівів, підвищення родючості ґрунтів, ресурсозбереження, адаптації технологій вирощування культур до змін клімату та забезпечення стабільності агроєкосистем. Особливістю освітнього компонента є інтеграція результатів перейняття передового Європейського досвіду з ведення органічного землеробства за час участі в закордонних стажуваннях у вигляді Органічних навчальних турів до Німеччини (11-15. 06.2018), Польщі та Німеччини (15-22. 06. 2025), днів поля Oekofeldtage (26-30.06. 2022 р., 16-17. 06. 2025 р.), програмі грантів від Німецького Фонду майбутнього для сільського господарства (2022, 2023 рр.) та Швейцарією в межах швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України» (2024 р.) на підтримку органічного виробництва в Сумському НАУ, та багаторічних польових досліджень викладача, присвячених удосконаленню технологій вирощування польових культур за рахунок мінімалізації та біологізації обробітку за сумісного застосування проміжних та ущільнених посівів в агроценозах, оптимізації систем живлення вирощуваних культур, підвищення продуктивності агроценозів та ефективності використання природних ресурсів. Дані положення підтверджується значною кількістю наукових публікацій (18) в міжнародних виданнях баз Scopus та Web of Science, веденням науково-дослідних робіт за тематиками 0115U001055 «Біологізація системи землеробства шляхом раціонального поєднання способів обробітку ґрунту і сидерації в умовах Північно-східного Лісостепу України» та 0125U004199 «Адаптування елементів відновлювального органічного землеробства в умовах північно-східного Лісостепу України» та керівництвом дисертаційними дослідженнями здобувачів. Унікальність змісту дисципліни полягає у поєднанні фундаментальних принципів землеробства з сучасними інноваційними рішеннями землеробської практики, результатами власних експериментальних досліджень на базі органічного поля університету та практичними рекомендаціями щодо аспектів впровадження технологій у виробництво, що забезпечує підготовку здобувачів до проведення наукових досліджень у для вирішення проблемних питань у сучасному землеробстві відповідно до сучасного попиту його екологізації.

Освітній компонент ОК10 «Сучасні світові агротехнології» забезпечується Троценком Володимиром Івановичем, доктором сільськогосподарських наук, професором, відомим ученим у галузі селекції, насінництва та технологій вирощування сільськогосподарських культур. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів системного розуміння сучасних світових тенденцій розвитку агротехнологій, інноваційних систем вирощування культур, ресурсозберігаючих технологій, елементів точного землеробства, цифровізації агровиробництва та адаптації агротехнологій до змін клімату. Особливістю освітнього компонента є інтеграція результатів наукових досліджень викладача у сфері селекції, насінництва та технологій вирощування культур. Це підтверджується публікаціями у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, зокрема роботами, присвяченими фізіологічним і молекулярним механізмам формування продуктивності культур, адаптації гібридів кукурудзи та накопиченню важких металів у рослинах. Наукові результати використовуються у навчальному процесі як приклади сучасних дослідницьких підходів у світовій аграрній науці. Практична складова дисципліни підсилюється результатами селекційної роботи, зокрема отриманням патентів на сорти

рослин соняшнику Хорал, кіноа Квартет та кіноа Комиза, що демонструє впровадження наукових розробок у аграрне виробництво. Важливим елементом змісту дисципліни є також інтеграція результатів науково-прикладних досліджень, пов'язаних з оцінкою стану ґрунтів і екологічних ризиків унаслідок військових дій в Україні. Зокрема, у співпраці з The HALO Trust було проаналізовано близько 3000 зразків ґрунту з територій розмінування з метою оцінки вмісту важких металів та екологічного стану земель. Додатково у межах дослідницької діяльності університету реалізуються проекти, спрямовані на відновлення та ремедіацію ґрунтів, пошкоджених військовими діями, а також на створення систем моніторингу забруднених територій із використанням сучасних геоінформаційних технологій та дистанційного зондування Землі. Інтеграція результатів цих досліджень у зміст дисципліни дозволяє здобувачам ознайомитися з актуальними викликами сучасного агровиробництва, пов'язаними з відновленням деградованих земель, оцінкою екологічних ризиків та впровадженням сталих технологій управління агроландшафтами.

Освітній компонент **ОК11 «Селекційно-насінницькі методи досліджень в агрономії»** забезпечується **Оничком Віктором Івановичем**, кандидатом сільськогосподарських наук, доцентом, фахівцем у галузі селекції та насінництва сільськогосподарських культур. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів здатності застосовувати сучасні методи селекційного процесу, біометричного аналізу, генетичної оцінки вихідного матеріалу, організації насінництва та оцінювання сортових ресурсів, що забезпечує проведення наукових досліджень на сучасному рівні у сфері рослинництва. Особливістю освітнього компонента є інтеграція результатів наукової діяльності викладача, пов'язаної з дослідженням продуктивності сортів і гібридів сільськогосподарських культур, удосконаленням технологій вирощування та насінництва, що підтверджується науковими публікаціями, участю у науково-дослідних роботах та практичним досвідом впровадження результатів досліджень. Унікальність змістовного наповнення **ОК 11 «Селекційно-насінницькі методи досліджень в агрономії»** полягає у його комплексному поєднанні теоретичних засад селекції та насінництва з сучасними методиками польових і лабораторних досліджень, а також використанні результатів експериментальних досліджень, що забезпечує формування цілісного професійного мислення здобувача 3 рівня вищої освіти. На кафедрі селекції та насінництва імені професора М.Д. Гончарова проводиться наукова робота за темою «Розробити селекційно-насінницькі та технологічні прийоми підвищення продуктивності і якості продукції врожаю сільськогосподарських культур для умов Північно-східного Лісостепу України» і «Створити нові інтенсивні сорти картоплі технологічні при виробництві, зберіганні й промисловій переробці для Північно-східного Лісостепу України» результатами якої є отримання в 2025 році Свідоцтв і Патентів на сорти картоплі Студентська і Сульська. Експериментальні дані, які отримані під час створення даних сортів використані при проведенні практичного заняття «Сорт та особливості створення моделі сорту», на якому розглянули основні параметри селекційно-цінних ознак цих сортів і особливості їх використання при розробці моделей майбутніх сортів картоплі. При виконанні наукової роботи за темою «Розробити біоадаптивні та екологічно орієнтовані технології вирощування зернових культур з урахуванням агротехнічних заходів та агробіологічного контролю росту та розвитку рослин в умовах північно-східного Лісостепу України» ми отримуємо експериментальні дані про оцінювання сортових ресурсів зернових культур, і ці дані презентуються здобувачам при вивченні наступних «Сорт та особливості створення моделі сорту» і «Вихідний матеріал для селекції польових культур». У 2025 році була прийнята участь у академічній мобільності в рамках програми Erasmus+проект KA171 International Credit Mobility в Чеському університеті природничих наук (м. Прага, Чеська республіка) під час якої ми відвідали сучасні наукові лабораторії, насінницький тепличний комплекс тощо. Результати даної мобільності будуть впроваджені в навчальний процес при розгляді питань «Особливості організації насінництва польових культур».

Освітній компонент **ОК12 «Сучасна біотехнологія сільськогосподарських культур»** забезпечується **Коваленком Владиславом Миколайовичем**, кандидатом сільськогосподарських наук, доцентом, фахівцем у галузі біотехнології, фізіології рослин та

агроекології. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів системного розуміння сучасних біотехнологічних підходів у рослинництві, зокрема застосування біотехнологічних методів підвищення продуктивності та стійкості рослин, використання мікробіологічних препаратів і біостимуляторів, а також елементів клітинної та молекулярної біології у дослідженнях сільськогосподарських культур і біологізації агротехнологій. Освітній компонент охоплює сучасні принципи створення біотехнологічних продуктів на основі сільськогосподарських культур, включаючи конструювання біологічних об'єктів, культивування клітин і тканин рослин, добір ефективних біологічних агентів для отримання цінних сполук, управління біотехнологічними процесами та контроль якості біотехнологічної продукції. Особливістю дисципліни є інтеграція результатів наукової діяльності викладача, пов'язаних із дослідженням фізіолого-біохімічних процесів у рослинах, адапційних механізмів стійкості до абіотичних і біотичних стресових факторів та використання біологічних препаратів у технологіях вирощування культур. Результати цих досліджень безпосередньо впроваджуються у зміст навчального процесу, що підтверджується науковими публікаціями та участю викладача у виконанні науково-дослідних робіт. Зокрема, він є керівником та виконавцем науково-дослідної теми «Створення гетерозисних за продуктивністю гібридів картоплі» (державний реєстраційний номер 0123U100185), а також автором патенту на корисну модель №161612 «Спосіб мікроклонального розмноження картоплі з використанням гідропоніки» (2025 р.), що демонструє практичне застосування біотехнологічних методів у сучасному рослинництві. Додатковим підтвердженням результативності досліджень є державна реєстрація нових сортів картоплі Сульська (№250790) та Студентська (№250660) у 2025 році. Важливою складовою міжнародної інтеграції освітнього компонента є участь викладача у грантовій діяльності, зокрема як відповідального виконавця міжнародного проекту ERASMUS-JMO-2025-HEI-TCH-RSCH (Agroeco-EU, ID: 101175321), спрямованого на розвиток освітніх модулів у сфері агроекології та сталого розвитку, а також участь у підготовці грантової заявки ERASMUS-JMO-2025-HEI-TCH-RSCH (Ecoprotect-EU, ID: 101239612). Це дозволяє інтегрувати європейські підходи до біотехнологічних досліджень і сталого агровиробництва у зміст дисципліни. Практична складова освітнього компонента передбачає ознайомлення здобувачів із сучасним лабораторним обладнанням, методами культивування клітин і тканин рослин, аналізом рослинних метаболітів та використанням біотехнологічних методів у селекції і технологіях вирощування культур. Такий підхід забезпечує підготовку здобувачів до проведення міждисциплінарних досліджень на сучасному рівні аграрної науки та до впровадження біотехнологічних рішень у виробництво високоякісної та біологічно цінної продукції.

Освітній компонент **ОК13 «Стабільність та стійкість агроценозів»** забезпечується **Мельником Андрієм Васильовичем**, доктором сільськогосподарських наук, професором, відомим науковцем у галузі землеробства, рослинництва та агроекології, гарантом освітньо-наукової програми. Зміст дисципліни спрямований на формування у здобувачів системного розуміння закономірностей функціонування агроєкосистем, механізмів формування продуктивності та стійкості агроценозів, адаптації сільськогосподарських культур до змін клімату, оптимізації технологій вирощування з урахуванням екологічних факторів, а також забезпечення стабільності аграрного виробництва в умовах антропогенного навантаження. Значна увага приділяється вивченню процесів взаємодії біотичних та абіотичних чинників у агроєкосистемах, принципів екологічно збалансованого землеробства, ресурсозбереження та формування стійких агроценозів. Особливістю освітнього компонента є інтеграція результатів багаторічних наукових досліджень викладача, присвячених удосконаленню технологій вирощування польових культур, підвищенню продуктивності агроценозів, оптимізації систем удобрення, застосуванню сучасних агротехнологій та ресурсозберігаючих підходів у землеробстві. Ці результати активно впроваджуються у зміст дисципліни та підтверджуються значною кількістю наукових публікацій, участю у міжнародних і національних науково-дослідних проєктах, а також керівництвом дисертаційними дослідженнями. Важливим елементом практичної орієнтації дисципліни є використання результатів експериментальних досліджень університету, що дозволяє здобувачам

ознайомитися з реальними науковими даними та методами їх інтерпретації.

Міжнародний досвід викладача суттєво підсилює зміст дисципліни. Зокрема, він брав участь у міжнародних освітніх і дослідницьких проєктах, серед яких програми IPSOIL (Erasmus), академічні обміни з University of Nürtingen (Німеччина), участь у Lifelong Learning Programme за участю University of Natural Resources and Applied Life Sciences (Австрія), а також німецько-український проєкт співпраці у сфері органічного землеробства за підтримки Federal Ministry of Food and Agriculture of Germany (BMEL). Додатково реалізовано академічну мобільність у межах Erasmus+ KA107 в University of Applied Sciences Weihenstephan-Triesdorf (Німеччина, 2023). Наразі викладач бере участь у міжнародних наукових ініціативах, зокрема у проєкті «Post-war monitoring of urbanised ecosystems and phytoremediation in the North-Eastern Forest-Steppe zone of Ukraine» за підтримки Czech University of Life Sciences Prague (2025–2026) та у міжнародному проєкті DUAHN (2025–2028).

Практична спрямованість дисципліни також підсилюється активною співпрацею викладача з аграрним бізнесом та виробничим сектором. Він є виконавцем 5 державних бюджетних наукових тем та керівником 25 госпдоговірних досліджень, пов'язаних із вивченням ефективності хімічних і біологічних препаратів при вирощуванні сільськогосподарських і лісових культур. Зокрема, упродовж 2016–2025 років виконано науково-дослідні роботи для компанії Bayer на суму понад 1,5 млн грн, що забезпечує інтеграцію сучасних інноваційних агротехнологій та виробничих кейсів у навчальний процес. Високий рівень науково-педагогічної діяльності викладача підтверджується численними державними та професійними відзнаками, серед яких Премія Кабінету Міністрів України «За внесок молоді у розбудову держави», відзнака «Відмінник освіти України», нагорода «Кращий науковий працівник СНАУ», орден «За наукові та освітні досягнення», а також відзнаки Міністерства освіти і науки України, Національної академії аграрних наук України та Міністерства аграрної політики та продовольства України. Крім того, викладач є дорадником у галузі сільського господарства та активно бере участь у розробленні програм розвитку агропромислового комплексу Сумської області.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процес конкурсного відбору викладацького складу організований таким чином, щоб забезпечити високий рівень прозорості, виключити будь-які форми дискримінації та створити умови для ретельної оцінки професійних якостей кандидатів. Це дозволяє не лише відібрати фахівців, здатних реалізувати освітню програму на належному рівні, але й посилити довіру до системи відбору. Усі процедури проводяться послідовно й відповідно до встановлених стандартів, що сприяє дотриманню принципів об'єктивності та неупередженості.

Конкурсний добір НПП здійснюється згідно Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників СНАУ https://docs.google.com/document/d/1OA_2u9QuKQH50cv3KaFmizKic288Lf79/edit, Порядку розподілу навчальних дисциплін між НПП кафедр університету. Рівень професіоналізму викладачів підтверджують їхні наукові ступені та вчені звання, результати наукових досліджень, публікації у фахових виданнях України та Scopus, Web of Science <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-agronomiya/36813-2/>, показники індексів Гірша.

Гарант програми ОНП є членом докторської спеціалізованої вченої ради Д 26.360.01, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН з правом атестації дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.09 – рослинництво. спеціалізованих вчених рад, залучається до діяльності разових рад у галузі знань Агрономія <https://snau.edu.ua/naukova-robota/>. Під час конкурсного відбору викладачів ОНП враховується щорічне рейтингування викладачів <https://drive.google.com/file/d/1BlqZ6tNO5d6JQThVoasL9pqZjohJ8MDM/view>.

Всі викладачі, що пройшли конкурсний відбір і задіяні в освітньому процесі відповідають

кваліфікаційним вимогам, визначених Ліцензійними умовами. Окрім того, викладачі є знаними в українській та міжнародній науковій спільноті науковцями у своїй сфері досліджень. Зокрема, на кафедрах агротехнологій та ґрунтознавства, селекції та насінництва: проф. Троценко В.І. – h=7; проф. Міщенко Ю.Г. – h=7; проф. Мельник А.В.– h=4; доц. Бутенко А.О. – h=17; доц. Оничко В.І. – h=10. Серед залучених викладачів з інших кафедр теж висококваліфіковані фахівці з публікаціями у Scopus та h-індексом не нижче 3.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Університет активно співпрацює з роботодавцями, їхніми організаціями, професійними практиками та галузевими експертами для ефективного впровадження освітнього процесу.

Наукова діяльність у ЗВО зумовлює розширення співпраці і залучення роботодавців до перегляду ОНП через участь у фокус-групах на основі підписаних угод про співпрацю з метою подальшого працевлаштування випускників ОНП Агрономія <https://agro.snau.edu.ua/studentu/pracevlashtuvannya/>. Роботодавці залучені до розроблення ОНП як консультанти і рецензенти (М. Собко та Ю. Романько) <https://agro.snau.edu.ua/nafakulteti-agrotehnoloigj-ta-prirodokoristuvannya-vidbuvsya-kruglij-stil-shhodo-obgovorennya-osvitnix-program-zi-specialnosti-n1-agronomiya/>. Проводиться опитування роботодавців щодо рівня теоретичної і практичної підготовки аспірантів <https://agro.snau.edu.ua/studentu/bakalarvski-programi/opp-agronomiya/>.

ЗВО залучає роботодавців до реалізації освітнього процесу на ОПП в межах різних форм співпраці: проведення науково-практичних конференцій, наукових семінарів, круглих столів, тренінгів, гостьових лекцій. Значну роль у налагодженні співпраці між університетом, професіоналами-практиками та роботодавцями відіграє ТОВ «Баєр», Інститут сільського господарства Північного Сходу НААН України, «Кернел» на базі яких проводяться тренінги за участі аспірантів, презентуються інноваційні проєкти.

На постійній основі долучається професіонал-практик Директор інституту експертизи сортів рослин Сумської області вибіркового компонента – «Охорона прав на сорти рослин» (Сахожко Микола Миколайович).

Важливим елементом інтернаціоналізації освітнього процесу, залучення професіоналів практиків до викладання та підвищення якості підготовки здобувачів на факультеті агротехнологій та природокористування є залучення іноземних фахівців до проведення гостьових лекцій. З цією метою систематично організовуються зустрічі здобувачів із міжнародними науковцями та експертами, що сприяє інтеграції сучасного наукового досвіду у навчальний процес.

Так, у 2024 році для здобувачів спеціальності «Агрономія» було організовано цикл гостьових лекцій за участю дослідників Чеського університету природничих наук (м. Прага). Зокрема, 30 жовтня 2024 року PhD Стейсі Деніз Гаммонд (Stacey Denise Hammond), член дослідницької групи Bio Resources and Technology Division (BRT), провела лекцію на тему «In Vitro Technologies», під час якої було розглянуто основи технологій in vitro, мікророзмноження рослин, методи збереження генетичних ресурсів та практичні аспекти застосування технологій in vitro та ex vitro у рослинництві (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-dlya-studentiv-specialnostej-agronomiya-ta-biotexnologii%20197-ta-bioinzheneriya-vid-stejsi-deniz-gammond/>)

Крім того, 4 листопада 2024 року відбулася гостьова лекція Ricardo Situmeang на тему «System Dynamics – Overview and Applications Causal Loop Diagram», у межах якої здобувачі ознайомилися з сучасними підходами до системного аналізу та статистичної інтерпретації результатів досліджень (<https://agro.snau.edu.ua/ostova-lekciya-dlya-studentiv-specialnosti-agronomiya-vid-ricardo-situmeang/>).

Також 6 листопада 2024 року Antoine Bercy та M.Sc. Hidayatul Fitri провели гостьову лекцію «Introduction to Anaerobic Digestion», присвячену сучасним технологіям анаеробного зброджування та їх використанню у біоенергетиці та агроекології (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-dlya-studentiv-specialnosti-agronomiya-vid-antoine-bercy-ta-m-sc-hidayatul-fitri/>).

Окрім міжнародні лекції також були організовані у вересні–листопаді 2024 року для

здобувачів різних освітніх програм факультету. Зокрема, 27 вересня 2024 року відбулася лекція наукового співробітника лабораторії фізіології та кріоконсервації рослин Інституту дослідження рослин (Прага, Чеська Республіка) Лесі Голосної на тему «Use of genetic plant resources in the city ecosystem» (<https://agro.snau.edu.ua/vidbulasya-vidkrita-lekciya-inozemno-lectora/>).

У листопаді 2024 року відбувся цикл гостьових лекцій за участю іноземних науковців. Зокрема, професорка Ірина Сметанська (Weihenstephan-Triesdorf University, Німеччина) представила лекцію щодо впливу поживних речовин на синтез метаболітів у рослинних системах (<https://agro.snau.edu.ua/zdobuvachi-kafedri-bioteknologiyi-ta-ximiyi-vidvidali-gostovu-lekciyu-irini-smetanskoyi/>). Також представники Чеського університету природничих наук Ян Кашпар та Марина Шерстюк ознайомили здобувачів із сучасними підходами до охорони біорізноманіття та протидії змінам клімату (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-vid-inozemnix-lectorig/>).

Поряд із міжнародними лекторами до освітнього процесу активно залучаються представники аграрного бізнесу та науково-практичного сектору. Так, 26 вересня 2024 року експертка з екології групи компаній «БТУ-ЦЕНТР» Марина Савчук провела лекцію «Чому необхідно впроваджувати елементи біології в інтенсивних технологіях землеробства?». У той же день старша дослідниця ТОВ «Інститут прикладної біотехнології» Юлія Борко представила лекцію «Мікроорганізми ґрунту та кругообіг речовин у природі». Подальші лекції були присвячені використанню мікробних препаратів та біологічних технологій у сучасному землеробстві, зокрема виступ виконавчої директорки Інституту прикладної біотехнології Світлани Корсун щодо оптимізації ґрунтових процесів у агроценозах.

Також цикл лекцій для здобувачів провела фізіологиня рослин групи компаній ВТУ Ярослава Бухонська, яка висвітлила питання секвестрації та емісії вуглецю ґрунтами, механізмів дії мікроорганізмів у ґрунтових екосистемах та ролі ендофітів у формуванні стійкості рослин. До обговорення сучасних технологій аграрного виробництва долучилися представники аграрного бізнесу: продукт-менеджер компанії New Holland Віталій Каплук представив лекцію щодо сучасної аграрної інженерії, а начальниця відділу розвитку органічного землеробства групи компаній ВТУ Юлія Миронова провела лекції з біологічного захисту рослин та органічних технологій вирощування культур (<https://agro.snau.edu.ua/31688-2/>).

Крім того, для здобувачів освітніх програм було організовано гостьові лекції за участю представників державних органів та галузевих організацій. Генеральний директор компанії AGRONIX Микола Черняк представив лекцію «Кар'єра в агротехнологіях: старт у світі дронів та агротехнологій», а член правління «Креді Агріколь Банку» Олександр Чеснакофф висвітлив питання впровадження ESG-підходів у сільському господарстві. Радник Міністра аграрної політики України Владислав Магалецький ознайомив здобувачів із сучасними тенденціями розвитку українського аграрного експорту. Доцент Херсонського державного аграрно-екологічного університету Тетяна Бойко провела інтерактивну лекцію на базі Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка. Представниця ДУ «Сумська обласна фітосанітарна лабораторія» Марія Коперсоко ознайомила здобувачів із діяльністю фітосанітарної служби.

Подальший розвиток міжнародної академічної взаємодії продовжився у 2025 році. Так, у листопаді 2025 року професор Карлового університету (Чехія) Томаш Цайтгамл представив лекцію «The impact of herbicides on soil», присвячену впливу гербіцидів на ґрунтові екосистеми (<https://agro.snau.edu.ua/vidbulasya-gostova-lekciya-profesora-tomasa-cajthaml-dlya-naukovo-pdagogichnix-pracivnikiv-ta-zdobuvachiv-fakultetu-agrotexnologij-ta-prirodokoristuvannya/>). Крім того, доктор біологічних наук Світлана Ситник (Bielefeld University, Німеччина) провела лекцію «Індукований хімічний захист рослин проти драйверів різної етіології» (<https://agro.snau.edu.ua/14-listopada-2025-roku-na-kafedri-sadovo-parkovogo-ta-lisovogo-gospodarstva-sumskogo-nacionalnogo-agrarnogo-universitetu-vidbulosya-sekcijne-zasidannya-naukovo%201%2097-konferenci%201%2097-studentiv-ta-aspi/>).

Крім того, до освітнього процесу активно залучаються представники природоохоронних установ та органів місцевого самоврядування. Так, у вересні 2025 року

провідний інженер ВО «Укрдержліспроєкт» К. Д. Тосунова провела лекцію «Національна інвентаризація лісів» (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-dlya-studentiv-specialnosti-lisove-gospodarstvo/>). Старший майстер КП «Зеленбуд» Сумської міської ради О. С. Валюх представив лекцію «Стратегія розвитку зеленої інфраструктури міста Суми» (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-vid-stejkxolderiv-virobnichnikiv/>). Представники НПП «Деснянсько-Старогутський» провели лекцію щодо забезпечення охорони біорізноманіття (<https://agro.snau.edu.ua/provedeno-gostovu-lekciyu-dlya-zdobuvachiv-ekologiv/>, <https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-vid-stejkxolderiv/>), а начальник наукового відділу Гетьманського НПП М. Г. Баштовий представив лекцію щодо функціонування природоохоронних територій та впливу війни на стан довкілля (<https://agro.snau.edu.ua/naukovcyami-getmanskogo-npp-provedeno-gostovu-lekciyu/>).

Таким чином, системне залучення професіоналів практиків, іноземних науковців, представників аграрного бізнесу, державних установ і природоохоронних організацій до проведення лекцій сприяє інтеграції міжнародного досвіду та практичних знань у освітній процес, підвищує практикоорієнтованість підготовки здобувачів і формує компетентності, необхідні для професійної діяльності у сучасному аграрному середовищі.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

СНАУ відіграє важливу роль у сприянні професійному зростанню та вдосконаленню навичок викладацького складу. Вони реалізують спеціально розроблені програми підвищення кваліфікації, що адаптовані до сучасних вимог освітнього середовища, або організують такі заходи у співпраці з різними профільними організаціями, академічними інституціями чи міжнародними партнерами. Підтримка професійного зростання викладачів здійснюється через організацію науково-методичних семінарів, тренінгів, вебінарів, стажувань, участь у міжнародних конференціях, академічній мобільності та програмах підвищення кваліфікації.

Крім того, особлива увага приділяється стимулюванню розвитку викладацької майстерності, що включає впровадження інноваційних підходів до навчання, обмін досвідом із колегами, участь у семінарах, тренінгах та інших освітніх заходах, спрямованих на підвищення ефективності викладання. Такий комплексний підхід дозволяє забезпечити високий рівень педагогічної діяльності та підготувати викладачів до нових викликів і завдань, які ставить перед ними сучасна освіта.

СНАУ має низку програм стимулювання професійної майстерності викладачів <https://drive.google.com/file/d/1EsIR4KF2qgkPa5bFfqa-naRfRXhJOLmL/view>. Зростання індексу Гірша викладача відзначається грошовими преміями. Публікації і цитування в наукометричних базах стимулюються як преміюванням, так і зменшенням годин навчального навантаження. Для закінчення дисертацій, написання підручників, монографій викладачу надається творча відпустка. За наявності коштів, працівникам виплачується одноразові премії за успішний захист дисертації. СНАУ проводить тренінги, як наприклад: «Підвищення цифрових компетенцій у віртуальній освіті: виклики під час кризи» <https://snau.edu.ua/?s=%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B8>, а також викладачі безпосередньо беруть участь в різного роду тренінгах, інформація про які висвітлена на офіційній сторінці закладу в розділі «Анонси».

Важливим інструментом професійного розвитку викладачів є їх участь у міжнародних науково-дослідних проєктах <https://snau.edu.ua/science/ndch/tematichni-naukovi-doslidzhennja/>. Зокрема, науково-педагогічні працівники факультету агротехнологій та природокористування беруть участь у реалізації міжнародного проєкту DEFRA / Royal Agricultural University (Велика Британія) «War-polluted soils recovery and remediation» (C29136), спрямованого на оцінювання стану сільськогосподарських ґрунтів, забруднених унаслідок воєнних дій, та розроблення науково обґрунтованих підходів до їх відновлення. У межах проєкту викладачі беруть участь у польових дослідженнях, відборі та аналізі ґрунтових зразків, застосуванні сучасних методів лабораторної діагностики (зокрема pXRF-аналізу), підготовці наукових публікацій та обміні досвідом із міжнародними

дослідницькими центрами.

Крім того, викладачі факультету долучені до реалізації дослідницьких ініціатив у співпраці з міжнародними організаціями, зокрема з The HALO Trust, що спрямовані на оцінку шкоди, завданої сільськогосподарським угіддям та екосистемам північно-східної України внаслідок військової агресії. У межах цих досліджень науково-педагогічні працівники беруть участь у міждисциплінарних польових експедиціях, лабораторних дослідженнях, аналізі екологічних ризиків та розробленні рекомендацій щодо відновлення агроландшафтів.

Професійний розвиток викладачів також підтримується через участь у програмах міжнародної академічної співпраці та мобільності. Зокрема, науково-педагогічні працівники беруть участь у програмі RAU Twinning (Royal Agricultural University, Велика Британія), що передбачає академічні обміни, спільні дослідження, підготовку наукових публікацій та проведення спільних освітніх заходів. Окремі викладачі проходять міжнародні стажування у межах програм наукової дипломатії, зокрема програми NADIYA (Французьке посольство, Université de Lorraine / INRAE), що сприяє розширенню наукових контактів та інтеграції сучасних європейських дослідницьких практик у освітній процес.

Важливим напрямом професійного розвитку науково-педагогічних працівників є також участь у науково-дослідних проєктах, що фінансуються Міністерством освіти і науки України. Виконання таких проєктів забезпечує залучення викладачів, молодих учених і здобувачів освітньо-наукового рівня до проведення фундаментальних та прикладних досліджень, що сприяє розвитку їхніх дослідницьких компетентностей і підвищенню якості викладання. У межах реалізації держбюджетних наукових проєктів МОН України до дослідницьких колективів залучені як досвідчені науковці факультету - Ольга Бакуменко, Еліна Захарченко, Оксана Дацько, так і молоді вчені та випускники освітньо-наукової програми «Агрономія» - Оксана Дацько, Віталій Яценко, Юрій Спичак, а також здобувачі ступеня доктора філософії Антон Китайгора, Антон Поливаний, Віталій Котенко <https://snau.edu.ua/science/ndch/tematichni-naukovi-doslidzhennja/>. Результати цих досліджень інтегруються у навчальний процес, що сприяє оновленню змісту освітніх компонентів, використанню сучасних наукових результатів у викладанні дисциплін та формуванню дослідницьких компетентностей здобувачів.

Університет також заохочує розвиток викладацької майстерності через впровадження сучасних методик навчання, використання цифрових освітніх платформ, елементів змішаного та дистанційного навчання. Для цього регулярно проводяться внутрішні методичні семінари, тренінги та обговорення освітніх практик, спрямовані на обмін педагогічним досвідом і вдосконалення методів викладання.

Система мотивації професійного розвитку викладачів передбачає матеріальне та нематеріальне стимулювання результатів науково-педагогічної діяльності, зокрема підтримку публікацій у міжнародних наукометричних базах даних, участі у грантових програмах, міжнародних дослідницьких проєктах і наукових конференціях. Відповідні гарантії професійного розвитку, підвищення кваліфікації та соціального захисту працівників

Важливим інструментом стимулювання професійного розвитку та підвищення викладацької майстерності є внутрішня система рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університету. Рейтинг формується на основі комплексної оцінки результатів освітньої, наукової, міжнародної, інноваційної та організаційної діяльності викладачів, що створює додаткову мотивацію для розвитку професійних компетентностей, підвищення наукової продуктивності та удосконалення якості викладання.

Система рейтингування враховує показники публікаційної активності, участі у міжнародних та національних наукових проєктах, підготовки здобувачів, виконання науково-дослідних робіт, впровадження інноваційних методів навчання, а також участь у міжнародних академічних заходах. Результати рейтингу використовуються як інструмент мотивації викладачів, зокрема при формуванні системи заохочення науково-педагогічних працівників, визначенні пріоритетів професійного розвитку, а також плануванні наукової та освітньої діяльності кафедр і факультетів.

Вагомий внесок у формування рейтингових показників університету здійснюють

науково-педагогічні працівники факультету агротехнологій та природокористування. За результатами рейтингу науково-педагогічних працівників СНАУ за 2024-2025 навчальний рік доцент кафедри захисту рослин Ольга Бакуменко (науковий керівник ЗО) входить до першої п'ятірки рейтингу університету, посівши 5 місце із показником 3164 бали, що свідчить про високий рівень її наукової, освітньої та міжнародної діяльності

Високі позиції у загальноуніверситетському рейтингу демонструють також інші науково-педагогічні працівники факультету агротехнологій та природокористування, зокрема професори Андрій Мельник (Гарант ОНП), Ігор Коваленко, доценти - Катерина Кирильчук, Еліна Захарченко, Ігор Масик, Світлана Ярощук та інші викладачі факультету, що підтверджує їх активну наукову, освітню та міжнародну діяльність

Крім того, до рейтингової системи активно залучаються молоді науковці факультету, зокрема асистенти та молоді дослідники, що сприяє формуванню сприятливого середовища для розвитку молодих учених та підвищення їх педагогічної майстерності. Так, у рейтингу представлений асистент кфакультету Юрій Спичак, що свідчить про залучення молодих викладачів до активної наукової та освітньої діяльності

Таким чином, внутрішня система рейтингування науково-педагогічних працівників виступає ефективним механізмом мотивації професійного розвитку викладачів, стимулює їх до підвищення наукової продуктивності, розвитку викладацької майстерності та активної участі у міжнародній науково-освітній співпраці, що позитивно впливає на якість освітнього процесу та конкурентоспроможність університету. У закладі сформовано комплексну систему підтримки професійного розвитку науково-педагогічних працівників, що поєднує внутрішні освітні ініціативи університету, участь у міжнародних.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітньо-наукова програма та діяльність закладу вищої освіти відповідають вимогам Критерію 6 на високому рівні. Університет забезпечує сприятливі умови для професійного розвитку викладачів, підтримує їх участь у наукових дослідженнях, міжнародних проєктах, академічній мобільності та підвищенні кваліфікації. Система внутрішнього рейтингування виступає ефективним інструментом мотивації викладачів до підвищення наукової продуктивності та розвитку викладацької майстерності.

Позитивні практики за критерієм

високі позиції викладачів факультету агротехнологій та природокористування у загальноуніверситетському рейтингу, зокрема входження доцента О.М. Бакуменко до першої п'ятірки викладачів університету;

активна участь викладачів у міжнародних та національних наукових проєктах, що сприяє інтеграції результатів досліджень у освітній процес;

залучення молодих учених та здобувачів ступеня PhD до наукових досліджень і виконання проєктів, що формує сталі дослідницькі колективи та сприяє розвитку академічної школи;

системна інтеграція результатів наукових досліджень викладачів у зміст освітніх компонентів та наукову підготовку здобувачів.